

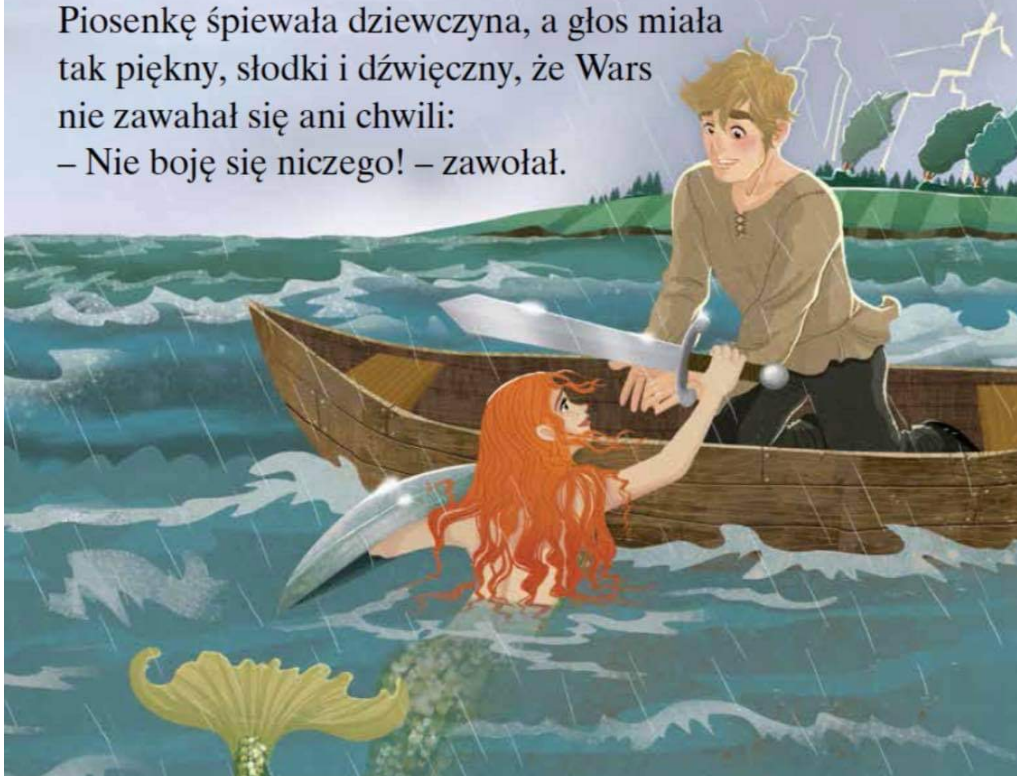
Wanda Chotomska

Legenda o Warsie i Sawie

Dawno, bardzo dawno temu nad brzegiem Wisły mieszkał młody rybak Wars. Któregoś dnia, gdy szedł nad rzekę, by zanurzyć sieci, usłyszał piosenkę:

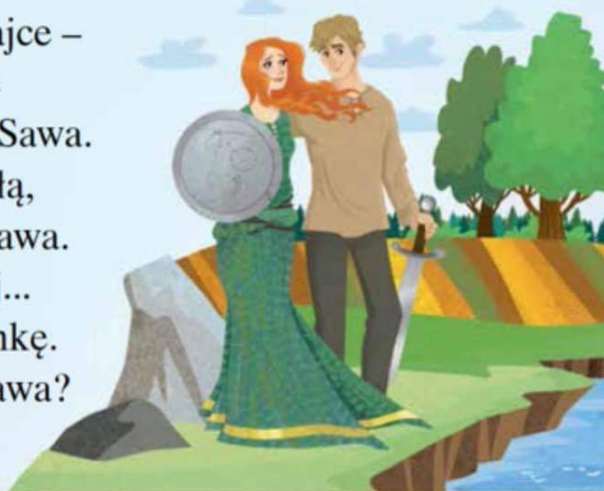
– Siedem fal mnie strzeże
i siedem błyskawic.
Kto się ich nie lęka,
niech się tutaj zjawi.

Piosenkę śpiewała dziewczyna, a głos miała tak piękny, słodki i dźwięczny, że Wars nie zawahał się ani chwili:
– Nie boję się niczego! – zawołał.

Wskoczył do swojej łodzi i popłynął. Ledwo jednak odbił od brzegu, rozpętała się straszliwa burza. – Roztrzaskamy ci wiosła! – syczały błyskawice. – Porwę twoje sieci na strzępy! – ryczał wicher. – Zatopimy łódź! – groziły fale. Ale Wars płynął tak szybko, że ani wicher, ani fale, ani błyskawice nie mogły go dogonić. Kiedy był już na środku rzeki, wśród wzburzonych fal ujrzał dziwną postać – pół rybę, pół dziewczynę. Była to syrena. Zdziwił się Wars. Podpłynął bliżej. Wyciągnął rękę. Syrena podała mu tarczę i miecz. I nagle... zamieniła się w piękną dziewczynę.
– Na imię mam Sawa – powiedziała. – Teraz ty broń mnie, rzeki i miasta.

A potem było jak w bajce –
żyli długo i szczęśliwie
dzielny Wars i piękna Sawa.
Rosło miasto nad Wisłą,
dzielna, piękna Warszawa.
Fale płyną jak dawniej...
Wiatr powtarza piosenkę.
– Jaki herb ma Warszawa?
– Syrenkę.

Opowiedz, co przydarzyło się Warsowi i Sawie.

Legenda o Warsie i Sawie

Dawno, dawno temu nad Wisłą **mieszkał rybak** Wars. Pewnego dnia usłyszał piosenkę. Piosenkę **śpiewała** dziewczyna.

- Nie boję się niczego – zawołał Wars i popłynął łodzią do dziewczyny.

Nagle zaczęła się burza. Rybak **walczył** z wichrem, falami i błyskawicami. Na środku rzeki **zobaczył** syrenę. Syrena **dała** mu **tarczę** i **miecz** i zmieniła się w dziewczynę.

- Mam na imię Sawa. Będiesz teraz **bronił** miasta – powiedziała.

Potem **żyli** długo i szczęśliwie. A Warszawa ma w **herbie** syrenkę.

Zaznacz, co jest prawdą

☐	Wars był rybakiem.
☐	Sawa była chłopcem.
☐	Wars bał się pływać.
☐	Sawa była syreną.
☐	Sawa walczyła z falami.
☐	To się zdarzyło dawno temu.
☐	Syrena dała Warsowi tarczę i miecz.
☐	Herb Warszawy to koń.
☐	Wars walczył z wichrem.

Ułóż we właściwej kolejności

- Nie boję się niczego – zawołał Wars i popłynął łodzią do dziewczyny.

- Mam na imię Sawa. Będziesz teraz bronił miasta – powiedziała.

Potem żyli długo i szczęśliwie. A Warszawa ma w herbie syrenkę.

Legenda o Warsie i Sawie

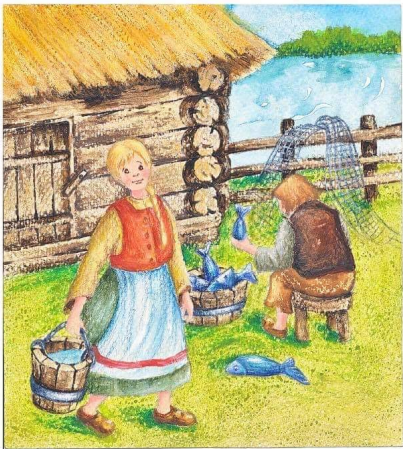
Dawno, dawno temu nad Wisłą mieszkał rybak Wars. Pewnego dnia usłyszał piosenkę. Piosenkę śpiewała dziewczyna.

Nagle zaczęła się burza. Rybak walczył z wichrem, falami i błyskawicami. Na środku rzeki zobaczył syrenę. Syrena dała mu tarczę i miecz i zmieniła się w dziewczynę.

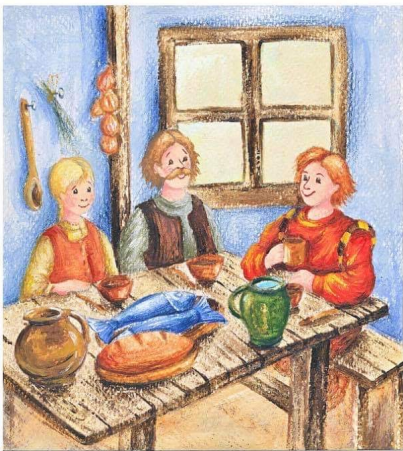

Legenda o powstaniu Warszawy

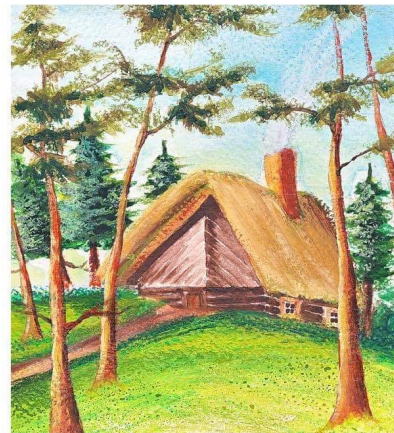
Tu, gdzie dzisiaj jest Warszawa
Żyli kiedyś Wars i Sawa.
Wars rybakiem był, a żona
W domu była zatrudniona.

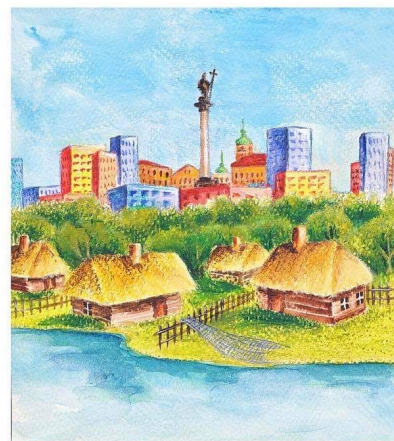
Byli biedni, ale mili,
Na odludziu sobie żyli,
Ich uboga chatka mała
W środku wielkiej puszczy stała.

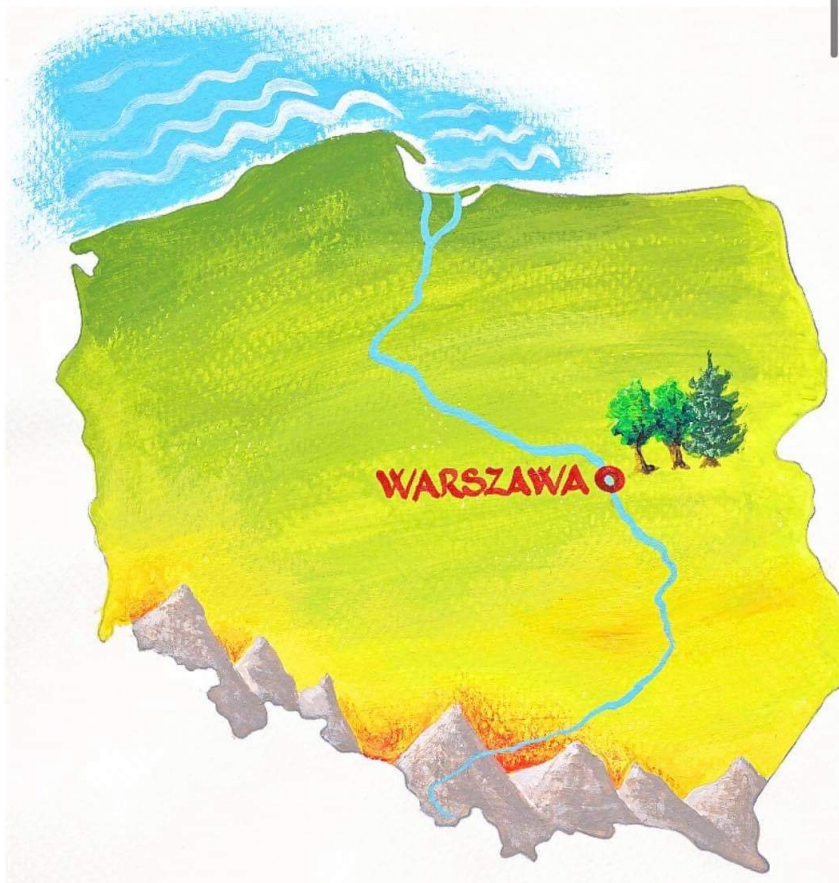
Do ich domu raz zapukał
Książę, co noclegu szukał.
Wars i Sawa go przyjęli,
Ugościli tym, co mieli.

Rano książę podziękował
I ten las im podarował.
Potem wioska tam powstała,
Co początek miastu dała.
Zbigniew Dmitroca

Jak powstała Warszawa

Warszawa Wars Sawa
Wisła rybak żona

2. Pogadanka - niespodzianka Nauczyciel wnosi do sali dydaktycznej dużą mapę Polski zapakowaną w bibułę (lub gazety) i zachęca dzieci do zgadywania, co to jest. Pojawia się nowe słowo „mapa”. Nauczyciel prowadzi rozmowę zmierzającą do ustalenia, co to jest mapa?, po co jest mapa?, co przedstawia przyniesiona do klasy mapa? Dzieci próbują odczytać napisy (nazwy) umieszczone na mapie. Nauczyciel zachęca do odnalezienia wyrazu Warszawa i nazwy rzeki, która przepływa przez Warszawę. Demonstruje wyrazy (wiesza kartoniki z wyrazami Warszawa i Wisła) w widocznym miejscu. Po odszukaniu Warszawy na mapie dzieci zaglądają do swoich książek i sprawdzają, czy mapa umieszczona w podręczniku jest podobna kształtem do mapy przyniesionej przez nauczyciela i czy dobrze zaznaczono na niej położenie Warszawy.

3. Podróż w wyobraźni – ćwiczenia przygotowujące do rozumienia tekstu

Nauczyciel opowiada uczniom, że Warszawa nie zawsze była największym miastem Polski, i kiedyś, dawno... temu w tym miejscu, gdzie dziś jest Warszawa, rosły gęste, wielkie lasy (bory, knieje, puszcze, gaje...) Zachęca uczniów, aby zajęli wygodne miejsca i zamknęli oczy. Będą wyobrażali sobie to, o czym opowie nauczyciel. Mogą oczywiście dopytywać, jeśli czegoś nie zrozumieją, ale najpierw muszą podnieść rękę i poczekać aż nauczyciel udzieli im głosu dotykając podniesioną rękę.

Nauczyciel opowiada o gęstym borze, pełnym dzikiej zwierzyny. Prosi, aby każdy wyobraził sobie dużą rzekę, a po obu jej stronach gęsty, ciemny las... Zachęca, żeby każdy sobie wyobraził, jak chodzi po lesie i szuka drogi do domu. A tymczasem robi się co raz to ciemniej i ciemniej. Słyszeć jakieś głosy... Co można usłyszeć? Co słyszycie?...

-Wykorzystanie zasobów Internetu – oglądanie zabytków i znaczących budowli Warszawy i omówienie ich historycznego znaczenia (otowarszawa.pl/zabytki)

➤ Warszawa w piosenkach – słuchanie wybranych piosenek o Warszawie

(<https://www.youtube.com/watch?v=ePNUSmH3dMI>,
<https://www.youtube.com/watch?v=9Kck6ajWTPw>,
<https://www.youtube.com/watch?v=ukXnEDXNzks>,
<https://www.youtube.com/watch?v=RRmHJ1kvpJY>)

➤ Kończenie zdań o Warszawie- zabawa z piłką podsumowująca zajęcia

Herbem jest,
 która trzyma w jednej ręce,
 a w drugiej

Zdania z lukami

Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami.

(Warszawa, syrenka, tarczę, miecz, Warsa, Sawy, Warszawy)

Stolicą Polski jest

Miasto wzięło swą nazwę od imion i

Herbem jest,

która trzyma w jednej ręce,

a w drugiej

Syrenka została symbolem Warszawy i znajduje się w herbie tego miasta.

Stolica Polski – Warszawa leży w środku Polski nad rzeką Wisłą. Warszawa jest stolicą od 1596 roku kiedy król Zygmunt III przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy. W Warszawie znajdują się siedziby najwyższych władz państwowych. Najwyższe władze naszego kraju to: Prezydent, Sejm i Senat oraz Rada Ministrów. Siedzibą prezydenta jest pałac Namiestnikowski. W czasie II wojny światowej Warszawa została prawie całkowicie zniszczona. Kościoły, zabytkowe pałace, pomniki i budynki mieszkalne legły w gruzach. Zginęły setki tysięcy warszawiaków. Po wyzwoleniu, wysiłkiem całego narodu odbudowano Warszawę. Podniesiono z gruzów Stare Miasto, a potem inne dzielnice. Powstały nowe zakłady przemysłowe, instytucje naukowe i kulturalne, obiekty sportowe i handlowe, szczególnie starannie odbudowano zabytki. W ostatnich latach Warszawa zmieniła się. Powstały nowe sklepy, pojawiło się mnóstwo reklam, ale mimo to Warszawa nie zapomniała o swojej historii. W mieście jest wiele zabytków i muzeów. O czasach wojny przypominają pomniki i miejsca pamięci narodowej. Miejscem, które odwiedzają wszyscy, jest Stare Miasto. Na parterach zabytkowych kamieniczek wokół Rynku znajdują się kawiarnie, sklepy z pamiątkami i restauracje. Znajdują się też zabytkowe kościoły a wśród nich katedra św. Jana. Na uwagę zasługuje też plac Zamkowy wraz z Zamkiem Królewskim i Kolumną Zygmunta. Od kilku lat mieszkańcy miasta właśnie na Starym Rynku bawią się, wspólnie witając Nowy Rok. Miejscem spacerów jest park Łazienkowski z Pałacem na Wyspie i pomnikiem Chopina oraz park wokół pałacu w Wilanowie. W centrum Warszawy znajduje się Pałac Kultury i

Karta pracy – Warszawa.

1. Uzupełnij zdania:

Stolicą Polski jest

Warszawa leży w środku nad rzeką

2. Jaka legenda związana jest z powstaniem Warszawy i jej nazwą? Zapisz imiona bohaterów legendy.

..... i

3. Napisz, co przedstawia rysunek.

Wars i Sawa

Dawno, dawno temu, gdy w Polsce nie było jeszcze miast, tylko otoczone gęstą puszcza maleńkie osady, w jednej z nich, położonej nad brzegiem Wisły mieszkał młody rybak imieniem Wars. Był silnym, pięknym mężczyzną o jasnych włosach i czystym spojrzeniu. Każdego poranka z radością w sercu wypływał na połów, z którego wracał późnym wieczorem. Jego sieci pełne były ryb, a on sam czuł wdzięczność za wszystko, czym obdarowywała go rzeka. Kochał Wisłę, tak zmienną w zależności od pory dnia, dziką, kapryśną, czasem groźną, ale dla niego zawsze łaskawą. Była całym jego życiem. Rzeka nieustannie przyzywała go nie tylko w dzień, ale też w nocy. Dlatego często wypływał swoją łodzią na samotne wyprawy w świetle gwiazd. Słuchał wówczas plusku fal, pohukiwania sów i nawoływań dzikich zwierząt ukrytych w puszczy.

Pewnego razu wśród dobrze już znanych melodii nadwiślańskich nocy usłyszał dźwięki tak piękne i zniewalające, że zapomniał o całym świecie. Ukrył się w szuwarach i oniemiały z zachwytu wpatrywał ciemność rozproszoną księżycową poświatą. Na brzegu jednej z wysp majaczących w mroku siedziała przepiękna dziewczyna. Miała złote włosy tańczące wokół jej gładkiej twarzy jak rzeczne wodorosty, pełną wdzięku postać, a

zamiast nóg pokryty srebrnymi łuskami rybi ogon. Pół-kobieta pół-ryba śpiewała. Jej nieziemski głos czarował całą okolicę, która zamarła zasluchana, a wraz z nią Wars. Rybak trwał tak aż do chwili, gdy syrena zanurkowała i zniknęła w wodnych odmętach. Wrócił potem do domu, nie mogąc przestać myśleć o cudownym zjawisku, które zobaczył. Odtąd nie mógł ani jeść, ani spać, ani pracować z dawnym zapalem. Pokochał bowiem syrenę od pierwszego wejrzenia i nie pragnął niczego innego, jak tylko widywać ją co dzień i słuchać jej śpiewu. Wiele nocy spędził w pobliżu wyspy, obserwując niczego nieświadomą mieszkankę rzecznych głębin czeszącą swoje długie włosy, igrającą w wodzie, śmiejącą się perlistym śmiechem i śpiewającą magiczne pieśni.

Którejś nocy Wars ukryty w przybrzeżnych trzcinach nieostrożnie postawił stopę na brzegu łodzi, ta zachybotała się i rybak z pluskiem wpadł do rzeki. Spłoszona syrena zniknęła pod powierzchnią wody. Po chwili jednak wypłynęła i zbliżyła się do zawstydzonego młodzieńca. Widziała go nie po raz pierwszy. Zdarzało jej się już wcześniej obserwować tego pracowitego mężczyznę, który tak wiele czasu spędzał na łodzi i zawsze oddawał szacunek rzece. Z początku, gdy zrozumiała, że ją podpatrywał, wpadła w gniew, ale potem zajrzała mu w oczy i wyczytała z nich wszystko. Całą miłość jaką dla niej miał, ogrom zachwytu, tęsknoty i udręki. W tej chwili Sawa, bo tak miała na imię syrena, pokochała Warsa żarliwie. Z chwilą, gdy w jej sercu obudziło się nowe, nieznane wcześniej uczucie, jej ogon zniknął. Wiadomo bowiem, że jeśli syrena kiedykolwiek z wzajemnością pokocha człowieka, staje się zwykłą kobietą, a woda na zawsze przestaje być jej domem. Szczęśliwi, wpatrzeni w siebie Wars i Sawa wyszli na brzeg. Dziewczyna zamiast pokrytego łuską ogona miała długie, smukłe nogi, które zachwyciły oboje. Młodzi pobrali się wkrótce i zamieszkali wspólnie w chatce nad rzeką. Żyli w niej długo i w harmonii. Nigdy niczego im nie brakowało. Wraz z upływem lat wokół ich domu zaczęły powstawać kolejne, osada rozrastała się i nie wiadomo kiedy zaczęto nazywać ją Warszawą od połączenia imion szczęśliwej pary, której historię przekazywano sobie z pokolenia na pokolenie.

Legenda o Warsie i Sawie żyje do dziś, a na jej pamiątkę w herbie stolicy Polski widnieje dumna syrena o złotych włosach.

„Legends o Warszawie”

Załącznik nr 1

Przeczytaj zdania , uporządkuj je według kolejności zdarzeń w legendzie.

W późniejszych czasach spełniła się przepowiednia księcia i Syreny.

Nad Wisłą z małej wsi wyrosło wielkie miasto.

Nad rzeką spotkał pannę wodną-Syrenę.

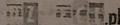
Syrenera wskazała księciu drogę do chaty rybaka.

Księżę polował w lasach nad Wisłą.

Gonił jelenia i zabłądził.

Malowanka pochodzi z serwisu www.miaستodzieci.pl

miasto
 miasto.waw.pl

WARS I SAWA

Dawno temu Polskę pokrywała nieprzebyta puszcza, pełna dzikiej zwierzyny, a ludzie mieszkali w małych osadach. W jednej z nich, na brzegu Wisły, mieszkał młody rybak Wars. Był bardzo pracowity i sam zbudował łódź, a także cierpliwie wiązał rybackie sieci. A ponieważ szczęście mu sprzyjało, zawsze wracał z połowu z siecią pełną ryb. Wars bardzo lubił spędzać czas na wodzie i z radością wsłuchiwać się w śpiew ptaków. Jednak najbardziej fascynowały go nocne wyprawy, gdy panował niezwykle spokoj, a księżyc odbijał się w wodach Wisły srebrzystym blaskiem.

Pewnej nocy, gdy jak zwykle zepchnął łódź na wodę i zarzucił sieci, spośród wzburzonej wody wynurzyła się przepiękna dziewczyna. Rybak zamarł z zachwytu i wpatrywał się zdumiony, gdyż dziewczyna miała długie, złociste włosy, wielkie niebieskie oczy i... rybi ogon, pokryty srebrzystą łuską! Wars nie mógł uwierzyć własnym oczom, po chwili jednak przypomniał sobie opowieści, które słyszał w dzieciństwie - to była syrena! Nagle syrena podpłynęła bliżej brzegu i zaczęła śpiewać, nieświadoma tego, że podpatruje ją człowiek ukryty w wysokich trzcinach. Gdy Wars usłyszał jej głos, zakochał się bez pamięci.

Od tej chwili na niczym nie mógł się skupić, czekając na kolejny nocny pół i spotkanie z syreną. Nie przeszkadzało mu nawet to, że ona nie miała pojęcia ani o jego istnieniu, ani o uczuciu, które do niej żywił. Pewnej nocy, całkowicie zauroczony jej głosem, nieostrożnie wystawił głowę ponad trzcinę, żeby lepiej się jej przyjrzeć. Zaskoczona jego widokiem syrena podpłynęła i zagniewana zapytała:

- Dlaczego mnie podglądasz i podsłuchujesz?

- Jestem rybakiem... - nieporadnie zaczął się tłumaczyć Wars.

- Wiem, kim jesteś, wiele razy widziałam cię na łodzi, ale...

- Tak, wiem, że nie powinienem cię podglądać, ale kiedy pierwszy raz cię ujrzałem, straciłem głowę. Zakochałem się w tobie i nie mogę bez ciebie żyć. - przerwał jej wół słowa Wars.

Syrena popatrzyła na niego i westchnęła:

- Ja także cię pokochałam. Ale przecież tak bardzo się różnimy...

Spojrzel na siebie i zrozumieli, że są dla siebie stworzeni. Wtedy właśnie Sawa - bo tak miała na imię złotowłosa syrena - przypomniała sobie pewną tajemnicę: jeśli syrena z wzajemnością zakocha się w człowieku, może na zawsze utracić swój rybi ogon i stać się kobietą. Wówczas Wars bez wahania poprosił Sawę o rękę, a ona zgodziła się z radością. Razem wyszli na ląd. Z syreny opadła rybja łuska i w miejscu ogona pojawiły się nogi. Stała się piękną dziewczyną i wkrótce odbyło się ich wesele.

Wars i Sawa żyli długo i szczęśliwie, otoczeni miłością i wzajemnym szacunkiem. Po latach wokół ich chaty powstała duża osada rybacka, a ludzie na pamiątkę postanowili nazwać ją Warszawą.

Dziś nie ma śladu po rybackich chatkach, lecz ludzie wciąż pamiętają o młodym rybaku i pięknej syrenie. A Warszawa stała się stolicą Polski.

POLSKA – Warszawa stolica Polski

22

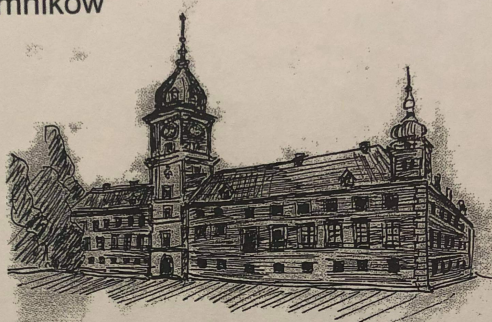
Zabytki Warszawy. Podpisz rysunki: Zamek Królewski, Kolumna Zygmunta, Pałac w Łazienkach

Warszawa to duże miasto nad Wisłą.

Warszawa jest stolicą Polski.

Dawno temu mieszkali tutaj królowie.

Jest tu wiele zabytków i pomników

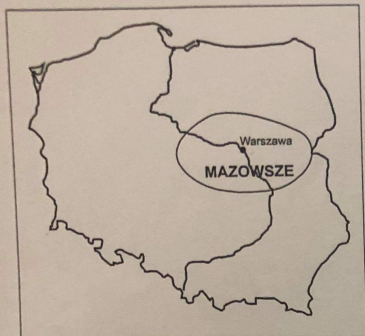
1. Dokończ rysowanie Syrenki. Na ogonie naklej wydzierankę z niebieskich i zielonych papierków.

Syrenka

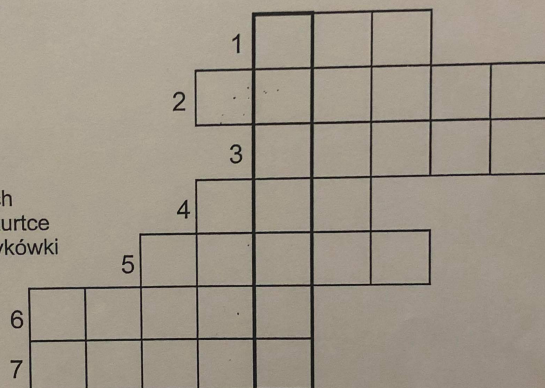

Rozwiąż krzyżówkę. Pokoloruj herb Warszawy.

Warszawa to stolica Polski.
Leży w części Polski, która nazywa się
MAZOWSZE.
A co jest herbem naszej stolicy?

1. Kubuś albo Pysio
2. Stuart Malutki albo Miki
3. Górski albo wodny
4. Biały żółty albo topiony
5. Morski, pony, albo na biegunach
6. Królewski, w drzwiach albo w kurtce
7. Do siatkówki, tenisa albo koszykówki

Co jest herbem Warszawy ?

SYRENKA SMOK
RYBKKA SARENKA

Herbem Warszawy jest

Kolumna Zygmunta i Zamek
Królewski

Naucz się tego wierszyka o
Warszawie:

Jaka wielka jest Warszawa!
Ile domów, ile ludzi!
Ile dumy i radości
W sercach nam stolica budzi.

Ile ulic, szkół, ogrodów,
Placów, sklepów, ruchu, gwaru,
Kin, teatrów, samochodów
I spacerów, i obszaru.

Aż się stara Wisła cieszy,
Że stolica tak urosła,
Bo pamięta ją maleńką,
A dziś taka jest dorosła.

8. WARSZAWA

Warszawa jest stolicą Polski.
Warszawa leży prawie w środku kraju
nad rzeką Wisłą. W Warszawie
mieszka bardzo dużo ludzi – ponad
1½ miliona.

W Warszawie jest wiele
pięknych budynków, które zostały
odbudowane po ostatniej wojnie. Jest
też wiele nowoczesnych dzielnic.

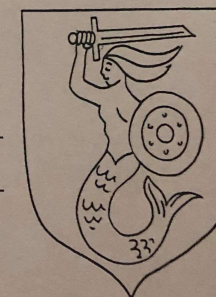
Rynek Starego Miasta

1. Nad jaką rzeką
leży Warszawa?

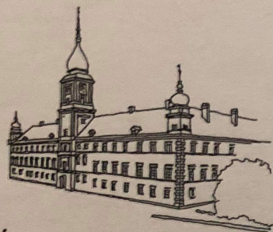
Warszawska
Syrena –
herb miasta

2. Kiedy Warszawa
została odbudowana?

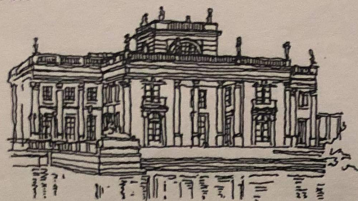
3. Pokoloruj obrazki.

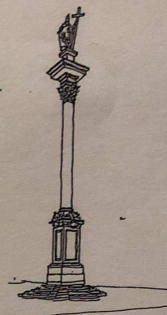
6. Wpisz do krzyżówki nazwy obiektów, które Michał oglądał na wycieczce w pewnym mieście. Jeśli zrobisz to poprawnie, dowiesz się, jak to miasto się nazywa.

1. Zamek Królewski

5. Łazienki

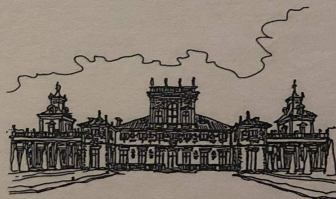
3. Kolumna Zygmunta

2. Syrenka

7. Pałac Kultury i Nauki

6. Wilanów

8. Wisła

4. Stare Miasto

